

ใบความรู้ เรื่องประโยคซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องเรียงร้อยถ้อยอักษร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องประโยคสื่อสาร (๒)
รายวิชา ภาษาไทย ๓ รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคซ้อน หมายถึง

ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลัก (मुख्यประโยค) และประโยคย่อย (อนุประโยค) มารวมเป็นประโยคเดียวกัน

ประโยคหลัก (मुख्यประโยค) + ประโยคย่อย (อนุประโยค)

ประโยคหลัก คือ ประโยคที่เป็นประโยคสามัญประกอบด้วยประธาน กริยา กรรมและส่วนขยาย
ประโยคย่อย คือ ประโยคที่ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม สามารถเป็นได้ทั้งนามวลี ส่วนขยาย หรือขยายกริยาวลี

ประเภทของประโยคซ้อน

- มี ๓ ประเภท ได้แก่
๑. ประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค
  ๒. ประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค
  ๓. ประโยคซ้อนที่มีวิเศษยานุประโยค

ตั้งใจศึกษานะคะ

๑. ประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค

คือ ประโยคย่อย (อนุประโยค) ที่ทำหน้าที่เหมือนนามวลี กล่าวคือเป็นได้ทั้งประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความ

มีคำเชื่อมหน้าประโยคย่อย (อนุประโยค) ได้แก่ **ที่** , **ที่ว่า** , **ว่า** , **ให้**

ตัวอย่าง

ที่คุณพูดเป็นเรื่องเข้าใจผิด
ปรกรณ์ไม่ชอบ**ให้**ใครมาว่าครูของเขา
เขาได้อินมา**ว่า**ปีนี้ น้ำจะมาก

ครูมอบหมายงาน**ให้**นักเรียนทำการบ้าน
บุษบาได้ยื่นชาคริตพูด**ว่า**พรุ่งนี้จะสอบเก็บคะแนน
ฉันหัวเราะ**ที่**เขาทำตลก

๒. ประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค

คือ ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่ขยายนามที่อยู่หน้าอนุประโยค

มีคำเชื่อมหน้าประโยคย่อย (อนุประโยค) ได้แก่ **ที่** , **ซึ่ง** , **อัน**

ตัวอย่าง

เสื้อ**ที่**ปรวรดสวมอยู่สวยมาก
สมบัติ**อัน**มีค่ามหาศาลถูกฝังอยู่ในนี้
ฉันเห็นภูเขา**ซึ่ง**มีต้นไม้ล้อมรอบ

สมาลี**ซึ่ง**เป็นผู้จัดการธนาคารได้รับรางวัลพนักงานดีเด่น
น้องกินผลไม้**ที่**ซื้อมาจากตลาด
ผู้ชาย**ที่ยืน**อยู่หน้าบ้านเป็นพี่ชายฉัน

๓. ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยค

คือ ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เหมือนวิเศษณ์วลี ทำหน้าที่ขยายกริยาวลี สามารถอยู่ได้ทั้งหน้าและหลังประโยคหลัก มีหลักการสังเกตดังนี้

๑) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกเวลา โดยมีคำเชื่อม คือ เมื่อ, ก่อน, หลัง, หลังจาก, ขณะที่, ตั้งแต่

ตัวอย่าง แม่นั่งพักผ่อนหลังจากที่ทำกับข้าวเสร็จ

๒) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกเหตุ โดยมีคำเชื่อม คือ เพราะ, เนื่องจาก

ตัวอย่าง คุณยายปวดขาเพราะเดินขึ้นบันได (ประโยคย่อยต้องเป็นเหตุ)

๓) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกผล โดยมีคำเชื่อม คือ จน, จนกระทั่ง, กระทั่ง

ตัวอย่าง คุณยายปวดขาจนเดินไม่ไหว (ประโยคย่อยต้องเป็นผล)

๔) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกจุดมุ่งหมาย โดยมีคำเชื่อม คือ เพื่อ

ตัวอย่าง คุณแม่ทำงานหนักเพื่อหาเงินมาเลี้ยงลูก

๕) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกเงื่อนไข โดยมีคำเชื่อม คือ ถ้า, ถ้าหาก, หาก, หากว่า

ตัวอย่าง ถ้าเขามาช้าฉันจะเดินกลับบ้านคนเดียว

๖) ประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยคบอกบอกความขัดแย้ง โดยมีคำเชื่อม คือ ทั้งที่, แม้ว่า

ตัวอย่าง เขามองไม่เห็นฉันทั้งที่ฉันยืนอยู่ตรงหน้าเขา

